

DOMOVINA

Uredništvo je v Schillerjevi cesti št. 3. — Dopise blagovolite frankirati, rokopisi se ne vračajo.

Izhaja dvakrat na teden, vsak **torek** in **petek** ter velja za Avstrijo in Nemčijo na leto 8 kron, pol leta 4 krona, 3 mesece 2 kroni. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poština, namreč: Na leto 13 kron, pol leta 6 kron 50 vin. Naročnina se pošilja upravnistvu, plačuje se vnaprej.

Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vinarjev za vsakokrat; za večje inserate in mnogokratno inseriranje znaten popust.

Našo mladino prodajamo!

I.

Običajno kakor vsako leto, je bilo tudi letos ob začetku šolskega leta po naših ljudskih in srednjih šolah domoljubno časopisje slovensko kar polno zaničevanja in prokletstva na one „črne duše“, one brezvestne stariše, ki so za par praznih obljub, za par grošev prodali svoje otroke, jih izročili nasprotniku, da jih izrabi, odtuji — da jih v ponemčevalnicah hujša proti lastnemu rodu, vzgaja mlade slovenske janičarje, ki bodo blatili in teptali to, kar je našega, nam svetega — naše narodne svetinje — naš jezik materni.

Kjer se le oglasi par staršev za nemško šolo — pa jo dobimo! Z našim slovenskim denarjem, z našimi žulji nam zida vlada **nemške šole v naš pogin, v našo smrt!**

Kaj zahteva danes naše ljudstvo od ljudske šole? Da se nauči otrok pisati, brati, pa malo računati — in pa nemščino. Nemško naučiti, to je po ljudskem mnenju prva, edina in glavna naloga naših šol!

Bomo se li naučili, bomo to obsojali? Ne! Naš kmet, ki v velikih stiskah, ki ga tlačijo težko breme dolgov, pač skuša svojim otrokom pomagati kakor ve in misli, da bo najbolje. Pomislimo le nekaj: iz hudobije, iz sovraštva do slovenskega jezika, katerega sam govori, ne stori naš kmet tega. V najboljši volji, v najboljšem namenu delajo naši ljudje tako. Menijo pač, če bo otrok nemški znal, pa bo v svetu boljše izhajal — naš kmet prodaja svoje otroke ponajvečkrat, ker ne pomisli kaj stori s tem, iz nezavednosti, iz nepoznanja razmer, iz nepoznanja naših slovenskih ljudskih šol. Ga li moremo obsojati — ne, bomo li obsojali in proklinjali človeka, ki tava po temi in ne najde pravega pota? Dajmo mu luči, prosvete, poučimo ga, da spregleda, spozna zaslepljenost, spozna delo onih, ki se mu laskajo, da so njegovi prijatelji — in šel bo znani po pravi poti, dobro vedoč, da je prava.

Kdo prodaja našo slovensko mladino? — Kdo zasluži, da ga bo proklinjala naša zgodovina, naši zanamci? Mar tisti, ki je zaslepljen, ki je v temi? Ne, zgodovina naša bo proklela nas, ki smo poznali, smo videli zapečljano, zaslepljeno naše ljudstvo, pa ga nismo poučili, mu nismo pokazali one prave steze, ki ga pelje k sreči, blagostanju. Našo mladino prodajamo mi.

Naša komodnost, naša nedelavnost je kriva narodne smrti toliko tisočev in tisočev slovenskih otrok, ki bodo stali, že stoje v vrstah nasprotnih, da se bore proti nam, ko so vendar naši, da, bili so naši — a mi jih nismo branili dovolj, in ugrabil nam jih je sovražnik.

Kdor pozna globlje naše ljudske šole, slovenske ljudske šole mislim, — vsaj imenovati jih hočem tako, da se bomo razumeli — in pozna veliko brezbriznost poklicanih, tega mora biti v resnici strah za našo bodočnost.

Tu, tu v ljudski šoli je začetek in konec vsega našega dela, vsega našega napredka in uspeha!

In vendar kako brezpomembna se zdi marsikomnu ljudska šola!

Imamo pri nas na Štajerskem slovenske okrajne in krajne šolske svete, ki skrbijo za naše slovenske ljudske šole. V teh zastopih sede možje, naši možje, — ki se pa s svojo dolžnostjo in nalogo naravnost igrajo, žal, da je to nevarna igra!

Te dni nas je „razveselila“ vest, ki so jo prinesli nekateri časopisi, da je slovenski okrajni šolski svet imenoval v čisto slovenskem kraju v Savinski dolini za tamošnjega krajnega šolskega ogleda — najhujšega, najbesnejšega nemškega zagrizenca, sovražnika slovenske šole! Kaj še hočemo več?

No, seveda, to je malenkost, malenkostna jo pravica, ki jo ima tak krajni šolski ogleda — gotovo, saj nazadnje je vse malenkost pri nas!

Našteli bi lahko tukaj več krajev, več slovenskih naših šol v bližini Celja, kjer vladajo take razmere, da ne more verjeti nihče, kdor jih sam ne pozna, kdor jih ni spoznaval več let — a bojimo se, da bi storili krivico še neštetim drugim krajem, ki tudi v tem ne zaostajajo.

Naše slovenske-utrakvistične-ljudske šole so dostikrat prave ponemčevalnice, prava nesreča ljudska! Le glejmo po trgih, po vaseh, po krajih, kjer nam je „blagohotna naklonjenost nemška“ zgradila nemške šole — pogledjmo tam naše slovenske šole, če jih imamo. Nemčurski nadučitelji, nemčurski učitelji nam vzgajajo v takih šolah našo mladino! Našo mladino naj bi vzgajali v značajno — možje neznajni, ki so se sami prodali. In mi, mi trpimo to, mi jim zaupamo najdražje, kar imamo, mi jim zaupamo naše narodno svetišče — našo mladino — da nam ga skrunijo.

Slovenske zastave — prepovedane.

V eni zadnjih Domovininih števil se je nahajal poziv, naj se poroča kdaj, kdo in kje je bilo prepovedano razobešati slovenske zastave.

Predrznil se je prepovedati, razobešati narodne trobojnice na šolskih poslopih bivši okrajni glavar celjski, grof Attems. Ta prepoved se nahaja v registraturah šolskih vodstev laškega in konjiškega okraja, po drugod se menda ta sovražnik Slovencev ni predrznil kaj podobnega ukreniti, ker bi mu bili slovenski okrajni šolski sveti na prste stopili. Dotični akt se nahaja med litografovanimi dopisi na šolska vodstva v enem letniku od 1897. do 1900. Toda zavedno učiteljstvo in krajni šolski sveti se po ti prepovedi niso ravnali dobro vedoč, da ni postavna. Ta prepoved je bila naperjena zlasti proti slovenskim zastavam, saj nemške so se po nemških šolah vseeno razobešale.

Spominjamo se še predobro, da je prišel glavar grof Attems k slovesni otvoritvi novega poslopja slovenske šole v Laškem trgu. A glej jo spako! Med štajerskimi in avstrijskimi zastavami je raz šolskega poslopja plapolala tudi velika slovenska trobojnica.

Glavar je takoj osebno naročil načelniku krajnega šolskega sveta sneti slovensko trobojnico raz poslopja z alternativo, rekoč: „Ali slovensko zastavo doli, ali pa ne reflektujte na mojo pričužnost!“

Šolska mladina je bila zbrana v slavnostni šolski dvorani, gostov mnogo, ljudstva po trgu polno. Glavar je gledal zadovoljen skozi okno,

kako se je naša trobojnica, navijajoč se na drog vedno višje pomikala, dokler nam je ni izpod strehe nestalo izpred oči.

Mislimo, da je gledal glavar z zaničevanjem na tako ljudstvo, ki si da v slovesnem trenutku vidni paladij svoje narodnosti vzeti molče brez boja, kakor suženj svojo cunjo.

Ali bi ne bilo tu na mestu, da bi bil stopil načelnik ali kateri drugi ud krajnega šolskega sveta na oder ter s slovesnim in povzdignjenim glasom vsem zbranim oznanil, da ne more biti slovenskemu narodu b. z. slavnost slovesna, nobena veselica vesela b. z. narodne trobojnice, da si ne damo od nikogar na svetu jemati svojega svetega paladija, najmanj pa od glavarja, ki bi kot državni uradnik moral vedeti, da nam je slovensko zastavo potrdil naš cesar in kralj. Ker vi, g. glavar ne prenašate naših narodnih barv, in da bode slavnost pod veselim plapolanjem naše trobojnice lepša in slovesnejša, vas pozivamo, da takoj kolikor mogoče najhitreje zapustite prostore naše slovesnosti!

To bi bila zanj zaslužena kazen, proti kateri bi ne mogel ničesar ukreniti. Žal, da se to ni zgodilo, pač pa je morala slovenska trobojnica sramotno izginiti, dokler se ni po g. glavarjem odhodu zopet prikazala med svojimi štajerskimi in avstrijskimi sesticami na poslopju.

Tako ravnanje je mogoče le z nami in pri nas. Drugi narodi bi tacega glavarja vrgli skozi dur ter še mu jih povrh pošteno naložili, ali pa bi ga obesili na drog, ako bi se jim sploh drznil njihovo narodno zastavo prepovedati.

Ta naša neznajnost je kriva, da so molčali kot grob tudi vsi oni, katerim se je Attemsova prepoved v obliki ukaza doposlala, in da je ta nezaslišana predrznost prišla šele danes po preteku kakih 7 let v javnost.

Seveda ljudem nizkega značaja bolj ugaja, se glavarju hliniti, mu pošiljati brzojavke z izrazom hlapčevske pokornosti in spoštovanja in bogsigavedi kaj vse, namesto da bi ga bili zasluženo opljuvali, naj bi prišel z znaki sramotnega dekoriranja na svoje novo mesto med Primorske Slovence v Gorico.

Tako izgleda naša narodna zavest in odločnost za prepovedani in zasramovani paladij naše narodnosti. Kaj ne? Mi vstajamo!

Domače in druge vesti.

— Še enkrat opozarjamo volilce šmarskega okraja na volilni shod, ki se vrši dne 22. t. m. dopoldne po 10. uri v stari šoli na Zibiki. Poročata o svojem delovanju kot poslanca dež. poslanec dr. Juro Hrašovec in državni poslanec dr. Miroslav Ploj. Ker se posebna vabila ne razpošiljajo, se vabijo tem potom vsi Slovenci, osobito vsi volilci dotičnega okraja k mnogobrojni udeležbi.

— Pri volitvi iz veleposestva v okrajni zastop št. Lenartski v Slov. goricah dne 16. oktobra so pri veliki vdeležbi volilcev zmagali slovenski kandidati.

— Skrajna predrznost nemških uslužbencev pri južni železnici. Dne 13. t. m. zahteval je g. Salmič iz Celja v spremstvu dveh prijateljev na postaji v Laškem trgu v slovenskem jeziku tri vozne listke v Celje. Službujoči uradnik, strasten Nemec, (imenuje se baje Baldauf), mu vkljub opetovanim zahtevam ni hotel izročiti listkov

G. Salmič moral se je tedaj, ker je vlak že prišel, brez listka odstraniti, naznanil pa je še poprej dotičnemu uradniku, da se bo brez voznega listka odpeljal, ker se mu listek noče izročiti. Ko je g. Salmič hotel vstopiti v vlak, priletel je postajni vratar Stofický in sporočil sprevodniku, da g. Salmiča in njegovih spremljevalcev ne sme pustiti vstopiti, ker je to službujoči uradnik prepovedal, ker niso hoteli voznih listkov kupiti. Koj na to pa je še priletel dotični uradnik in zaukazal sprevodniku, da ne sme dovoliti imenovanim voznje, oziroma da mora od vsakega zahtevati dvojno pristojbino in globo po 6 K. Ta ukaz se je celo sprevodniku preneumen zdel in pustil je imenovane vstopiti, pač pa je od njih zahteval, da bodo morali dvojno voznino plačati. Ko je uradnik videl, da se bodo imenovani vendarle peljali, izumil je novo hudobijo — predrznost. Brzjavil je v Celje, da pridejo z vlakom trije, ki niso hoteli voznine plačati in da se jih naj pri izstopu aretira. In res, ko so imenovani v Celju izstopili, čakal jih je že redar. Le energičnemu nastopu g. Salmiča, ki je od sprevodnika, akoravno se je ta branil, izposloval vozne listke, so se imeli zahvaliti, da so se ognili bogve kakšnim sitostim. Vprašamo upravo južne železnice, kaj misli ukreniti, da se v bodoče ne bodo godili več taki škandali od strani njenih uslužbencev in ali je pripravljena odpustiti iz službe človeka, ki s svojim predrznim in krivičnim postopanjem žali slovensko ljudstvo, čegar kruh je. Ukrenili bodemo na pristojnem mestu potrebno in izročili zadevo našim državnim poslancem, da zastavijo vse svoje moči proti takemu izzivajočemu postopanju.

— **Nova mestna dekliška šola v Celju**, seveda nemška, bila je letos ravno stikoma pred začetkom šolskega leta dodelana in 13. t. m. popoldne se je v eni šolski sobi odtrgal omet od stropa in, zropotal na šolske klopi in tla. K sreči so bili otroci že odposlani iz šole. V drugih sobah so sami omet s stropa odbili in zaprli so čisto novo šolo, da jo popravijo. Ta šolska stavba je prava ključvalna naprava proti Slovencem, ki imajo že pet let stavbišče v mestu za novo šolo, pa je vse zidati, ker se slovenski šoli v Celju vse nemštvo in nemškutarstvo v Celju in vsej Avstriji, posebno v Gradcu. Oni, ki ima dolžnost pospeševati to stvar, namestnik grof Clary, zanemarja in zavlačuje jo na nečuten in neodpušljivi način. Boji se Nemcev grof Clary in prva in zadnja skrb mu je, da ostane namestnik. V tem pa, ko mestni zastop celjski in deželni odbor graški delata, kar le moreta, zoper slovensko šolo in namestnik jim s svojo brezbriznostjo pomaga, skrbeli so naši sovražniki, da se postavi v Celju novo veliko šolsko poslopje za dekliško ljudsko in dekliško meščansko šolo, katero je štajerski deželni zbor milostno dovolil celjskim Nemcem, da tudi slovenske deklice prisili, učiti se v meščanski šoli samo nemško. Ta šola je morala torej prej stati, ko slovenska in zidali so jo lansko in letošnje poletje na vse kriplje pod vodstvom mestnega ekonoma Derganca, ki si je kot pionirski narednik nabral toliko modrosti, da zna trdno ponočevati, naganjati Slovence iz celjskih gostiln in kavarn ter — staviti dvonadstropne šolske hiše. Za nadzornika stavbe so najeli nekega Exnerja in zidali v svoji režiji. Vse je šlo tako naglo, da so mnogi majali z glavami, če ne bo — prenaglo. In res! Pred mesecem dni so pregledali stavbo (kolavdirali jo) mestni inženir, dr. Kovačič itd., vse je bilo tako dobro, kakor nikjer in nemškutarski agenti so letali okoli in lovili slovenske otroke, odprli so slednjič šolo, župan Rakusch je govoril svojo klobasarijo — zdaj pa se podirajo stropi! Celjanom to ni nič novega in oni, ki vsako ničevno nenatančnost pri Slovencih raztrobljajo po svojih časopisih, — molče. Vsaj se je pred malimi leti v hiši, katero so postavili zraven domobranske kasarne, tudi podrli strop! Takih reči so že vajeni! Prijetno je pač biti stavitelj in staviteljska oblast v eni in isti osebi. Tako se stavijo pristave pri kasarni, „mestni mlini“, mestne šole, tiskarna Celeje, — če se pa kaj podere, se pa popravi, — mestna hranilnica ima mnogo denarja in stavitelji in stavbena oblast so tudi ravnatelji hranilnice. Če bi se bilo kaj otrok v šoli pobilo, saj imamo bolnišnico in — pokopališč tudi troje. Stavbe izvrstne, kolavdacije brez zadržka, stropi pa padajo. Ti staviteljski modrijani zabranjujejo Sloven-

cem stavbe po načrtih, katere so obče priznani tehniki izdelali. Ti stavitelji podirajočih se stropov imajo žalibog stavbinsko oblast v Celju v rokah in nadzorstvo v Gradcu ne vidi in ne sliši nič. Ekscelenca Clary — smuk s celjskoslovenskimi akti v kraj, da me morebiti ne vržejo z namestniškega tako mehkega prestola. Kdo bi le delal, ministrska plača se dobi tudi samo za — reprezentacijo!

— **Strop v celjski mestni dekliški šoli** se je začel podirati med ukom v sobi drugega razreda. Učiteljica gđ. Hallada je v svojo srečo šla s katedra v sredo šolske sobe in komaj pride med klopi, utrga se omet nad katedrom in prostorom do šolskih klopi. Kolikor se je dalo, naglo, so spravili otroke iz sobe in ko so bili zunaj, odtrga se še ostali omet s stropa in zasuje sobo. Ko so na to v drugih sobah začeli trkati na stropov omet, padel je v eni ročno na tla, kako bo v drugih, pokazalo se bode. Stropi niso leseni, ampak tako imenovani Foersterjevi t. j. traverze in med njimi zid. Take nove iznajdene stropne so delali — „v svoji režiji“. Zdaj baje pa hočejo krivdo naložiti arhitektu, ki jim je plan naredil, po katerem so stavili sami. Je precej ljudi v Celju, ki mislijo, da zna vse, kdor nemško zna. No, nemška dekliška šola je Celjanom pokazala, da nemščina sama še dolgo ni vsa modrost in nekateri stavitelji v Celju niso čisto nič žalostni čez najnovejšo sramoto celjskega mestnega gospodarstva.

— **Dr. Delpin v Ormožu** mora imeti opraviti s samimi bedaki, ker piše v nemške liste spodnje štajerske, da je med nami sodnik črn-zoltordeče barve (Heinejevih opičjih zadnic) izgubljen pri višjih, Slovenec med sodniki pa se sme gibati kakor hoče. To hoče Delpin, „D. W.“, „Marburger Ztg.“, „Pettauer Ztg.“ itd., da ne samo nerazsodni čitatelji teh verjamejo, ne, gospodje pri sodniških predsedstvih in v pravosodnem ministrstvu naj tudi verjamejo. Nekaj slučajev, kako hudo se je godilo in se še godi nemškomislečim sodnikom, naj pokaže resnico. Nadsodniški svetnik Pevetz, znani pokrovitelj Delpinov, je vendar dosti črnorumenordec in sedi v graškem gremiju nadsodniška, starejši slovenski svetniki se še ubijajo po kmetih. Mariborski predsednik Perko, ki se je v Celju družil z najhujšimi Vsenemci, prišel je čez noč na predsedniški stol v Maribor, kamor bi po starosti, zmožnosti in prejšnjem službovanju po pravici bil moral priti drug mož, ki pa seveda ne sluša brezpogojno bismarckovskih zahtev in podpihovanj, ampak je samostalni misli. Svetnik Döxat v Ljutomeru — Delpinov je, o sodniških zmožnostih — — V Celje so dali brez konkurza nemškomislečega adjunkta Rojica, na njegovo mesto v Sevnico Sellyey-a, Slovenci pa naj bodo pokopani v Černomlju, Metliki in po hribih — ločeni od vsega sveta. In tujsko okrajno sodišče — vse frankfurtarsko. Državni pravdnštvi v Mariboru in Celju — čisto nemški — imenovanja skoro vsa brez konkurza. Tako nesrečni so sodniki nemškega mišljenja — kakor Ciceronovi oparitelji v čast Bogovom; smejiijo se nemški sodniki drug drugemu na lepih mestih, Slovenec pa bodi — onkraj sveta.

— **Kakor v tistem slavnem mliu** iz starih žensk mladostne, tako delajo pri „Vahtarci“ iz rojenih Slovencev Nemce. Tako so zopet v Vojniku napravili kar dva Nemca in z velikim veseljem zatrobili v svet, da je hiša „Nemca“ Jošta prišla v roke „Nemca“ Kociperja ter da je — hvala bogu! — niso Slovenci dobili. Ti slednji se seveda prav lepo zahvaljujejo za hišo, ki ima v 20 letih ravno desetega lastnika, dasi bi jo bili že davno lahko imeli. No, „Nemec“ Jošt je rojen od nemščine popolnoma nezmožnih staršev v Vojniku za hosto zadi za župno cerkvijo, „Nemec“ Kociper pa je vrl Ormožan in ga — toliko mu kot poštenjaku in bivšemu žandarju zaupamo — ne boste dobili v svoje vsenemške kremplje. Ah, to „zlímáno spodnještajersko nemštvo“!

— **Okrajni šolski svet celjski** je v svoji seji dne 28. septembra t. l. za prihodnjo šestletno dobo imenoval sledeče krajne šolske nadzornike in sicer: Za celjsko okolico: g. dr. J. Kotnik, c. kr. sodni tajnik; za Dobrno: g. Fr. Jevnišek, posestnik; za Dramlje: g. M. Jarnovič, trgovec in posestnik; za Frankolovo: g. D. Bezenšek, trgovec in posestnik; za Galicijo: g. Mart. Kranjc, posestnik; za Griže: g. Jak. Janežič, posestnik; za Št. Jurij: g. Mat. Kavčič, trgovec in posestnik; za Gotovlje: g. Ant. Goršek, posestnik; za Kalobje: g. Jak. Teržan, posestnik; za Liboje: g. Lud. Cernej, šolski vodja v Grižah; za Št. Lovrenc: g. Fr. Gajšek, posestnik; za Sv. Martin: g. Jakob Smodej, posestnik; za Novocerkev: g. Jak. Arlič, posestnik; za Št. Pavel: g. baron K. Fidler, graščak; za Št. Peter: g. Fr. Brinar, nadučitelj v Gotovljah; za Petrovče: g. J. Ježovnik, posestnik; za Svetino: g. Jos. Jelenc, posestnik; za Teharje: g. dr. Fr. Štor, graščak; za Vojnik: g. A. Brezovnik, učitelj v p. in posestnik; za Žalec: g. V. Vabič, trgovec in posestnik. Za ostale šole še

doba ni potekla, ter ostanejo še prejšnji kraj. šol. nadzorniki.

— **Ženska podružnica sv. Cirila in Metoda pri Sv. Jurju ob juž. žel.** zboruje dne 22. t. m. po večernicah v prostorih g. R. Doboviška. Na sporedu je: Letno poročilo, vpisovanje udov, volitev odbora in prosta zabava s petjem in taboranjem. K obilni udeležbi, posebno od strani domačinov vabi odbor.

— **Kako nesramno pišejo nemški listi o slovenskih kmetih.** O priliki pogreba nekega slovenskega hlapca v Savinski dolini zasramuje celjska vahtarca na najpodlejši način slovenske kmete ter piše, da je pri slovenskem kmetkem prebivalstvu sočutje nekaj redkega, da je družabnost, medsebojna ljubezen starišev, bratov in sester pri slovenskih kmetih jako slabo razvita. Dalje pravi ta umazani list, da slovenski kmetje s svojimi posli ne postopajo kakor s prijatelji, ampak kakor z živino, katere se, kadar ni več za rabo, odvrže kakor izžemana limona. — Tako nesramno piše o slovenskih kmetih nemški list, ki je glasilo nemških in nemškutarskih celjskih trgovcev, kateri bi morali poginiti, da jim slovenski kmet ne prinaša svojih težko prisluženih grošev. Zapomnite si to dobro slovenski kmetje, da bodete znanprej vedeli, kako veliki prijatelji slovenskega kmeta so celjski nemškutarji.

— **Iz Loke.** V noči od srede na četrtek minolega tedna je napadel znani zlikovec Rasberger iz Brega občine Loke doma, postnega domačina Šmita, ter ga z nožem nevarno ranil v spodnji život. Šmit Jur se je vračal iz sejma domu. Sinova, ki sta očeta spremljala, sta napadalca takoj prijela, očeta pa ubogi družini domu zanesla. Rana je nevarna. Dvomi se, da bi revež ozdravel.

— **Nemški krajni šolski svet na Pragarskem** že lovi slovenske otroke za svojo enorazredno ljudsko šolo — ponemčevalnico in pošilja slovenskim staršem pozive, naj dajo svoje otroke v to šolo. Upamo, da se ne vlovijo nihče na ta lim. Glavna „lovca“ slovenskih otrok sta baje vodja kurilnice Leis ter nadzornik skladišča Brosche, čegar oče je doma iz Loga na Kranjskem. Prebivalci občine Spodnje Polskave, pazite dobro, da se vam ne zgodi nekoč, kakor neki občini na Češkem, ki mora zdrževati nemško šolo, v katero zahajajo — 4. recí štirje učenci!

— **V Trbovljah** je dne 15. oktobra 18letni rudar Ignacij Klanšičer z nožem zabodel v trebuh 18letnega rudarja Blaža —

— **Iz Hrastnika** piše: V seji krajnega šolskega sveta dne 13. t. m. je bil voljen mesto odstopivšega Nemca Burgerja načelnikom Slovenec, trboveljski župan g. Ferdo Roš, njegovim namestnikom pa Nemec, ravnatelj g. Fran Seiller. (Zdaj upamo, da reide vsa zadeva zopet v pravi tir!)

— **Politično zborovanje v Kozjem.** V nedeljo 15. oktobra je imelo kat. polit. društvo za kozjanski okraj svoje letno zborovanje. Po pozdravu načelnika g. župnika Tomažiča se izvolijo prejšnji odborniki. G. dr. Korošec govori o političnem položaju. Po njegovem govoru predlaga g. Tomažič dr. Korošca za kandidata v deželni zbor namesto umrlega g. Žičkarja. Vsi zbrani kmetje in tržani bližnjih trgov ga sprejmejo za kandidata. Dr. Korošec sprejme kandidaturu. Govorili so še dr. Lampe iz Ljubljane, dr. Jančič in dr. Jankovič, ki so nam razjasnjevali današnji položaj Slovencev v Avstriji.

— **„Športno društvo Maribor“** začne zopet s telovadbo, ter telovadi redno vsako sredo in soboto za sedaj, dokler si udeleženci sami ne določijo druge ure od pol 8. do pol 9. ure zvečer v gimnazijski telovadnici. Prvi večer je določen na sredo, dne 18. t. m. Telovadilo se bo v slučaju zadostne udeležbe v dveh ali še več vrstah ali celo oddelkih. Mesečnina za telovadbo znaša 1 K, se pa posameznikom po odboru lahko zniža za polovico.

— **Sv. Urban nad Mariborom.** Že ime patrona naše podružnice priča, da so tukaj vinorodna tla, da bivajo tukaj Slovenci. Res lepe in rodovitne so bile še pred nekaj leti naše gorice, mnogo dobrega vina se je v njih pridelalo. Bil je pa to tudi našega hribovitega kraja edini pridelek, za katerega je kmet-tlačan dobil denar. Žalibog vtihotapila se je tudi k nam trtna uš, katere nam preti popolnoma uničiti naše gorice. Pa ne le uima v goricah, ampak tudi uima v ravnopravnosti nas tlačí. C. kr. okrajno glavarstvo pošilja namreč v naš popolnoma slovenski kraj in v naše sosedne župnije pregledovat naše uničene vinograde uradnike slovensčine popolnoma nevešče, ki na vprašanje slovenskih kmetov odgovarjajo: „Verstehe nichts Windisch“. Kakšnega uspeha pa morajo biti pregledovanja uim po takšnih, slovenskega jezika popolnoma nezmožnih uradnikih, kažejo nam dovolj mnogobrojne pritožbe teh trpinov, ki si ne vedo pomagati zoper brezobzirnost tujcev. Kličemo toraj slovenska politična društva in slovenske poslance proti takemu nasilstvu na pomoč!

— V nedeljo, dne 15. oktobra popoldne se je vršil areni „Narodnega doma“ javni ljudski shod za splošno in enako volilno pravico. Govoril je socijalist Etbin Kristan. Udeležba je bila velika.

— Naš slavnoznani rojak prof. Anton Bezenšek je povišan v službi in prestavljen početak tega šolskega leta na I. državni gimnazij v Sofiji. Deloval je celih 20 let kot profesor na gimnaziju „Aleksandra I.“ v Plovdivu ter si pridobil zaslug kot pisatelj šolskih knjig na bolgarskem jeziku, kakor tudi kot predsednik „Plovdivskega pevskega društva“, katero je ustanovil in kateremu je bil predsednik že 10 let. Kakor še pomnimo, je praznoval g. prof. Bezenšek lani ob tem času 25 letnico svojega delovanja kot osnoveatelj bolgarske stenografije na jako slovesen način. Letošnje povišanje v službi je smatrati kot priznanje kneževske vlade za njegovo mnogoletno neutrujeno delovanje v korist bratskega nam naroda bolgarskega. Čestitamo!

— Protest proti volitvi na Koroškem. Celovski „Mir“ piše: Naši nasprotniki se svoje zmage ne morejo veseliti, ker dobro vedo, kakih sredstev so se posluževali. O tem bomo še govorili in govorila bodo tudi še sodišča, ki bodo imela soditi, če je nemškutarju dovoljeno glasove kar naravnost za denar kupovati! Govorili bomo dalje tudi o tistih občinah, ki so nam — ker naši niso dosti pazili — cele vrste naših zanesljivih volilcev iz volilnih imenikov črtali, in govorili bomo o nasilnostih, ki so jih nasprotniki uganjali med volitvijo v nekaterih krajih. Za danes prosimo svoje zaupnike, da nam nemudoma sporoče natančne podatke o vseh nezakonitostih, ki so se v posameznih krajih dogodile tekom te volitve, ker se bo zoper volitev vložil protest. Protest se mora vložiti v 8 dneh po končani volitvi; naj torej nihče, ki o kakih nepravilnostih ve, ne odlašaj, jih takoj sporočiti katoliškemu političnemu in gospodarskemu društvu za Slovence v Celovcu. Naše geslo za bodoče pa bodi: Seifritz je enkrat zmagal, pa nikoli več nesme!

— Imenovanje. Deželno sodni nadsvetnik pri deželnem nad sodišču v Gradcu, Alojz Walter, je imenovan predsednikom deželnega sodišča v Celovcu.

— Družba sv. Mohorja. Letošnje knjige so že izšle in sicer dobe člani naslednje knjige: 1. Koledar za leto 1906; 2. Zgodbe sv. pisma (12. snopič); 3. Slovenski fantje v Bosni in Hercegovini 1878, spisal Jernej pl. Andrejka (6. snopič); 4. Slovenske večernice (57. št.); 5. Gospodarski nauki, uredila Viljem Rohman in Fran Dular; 6. Dušna paša, spisal Friderik Baraga, priredil Jožef Rozman.

— Socijalni demokratje proti nemški obstrukciji. Iz Prage javljajo, da so socijalni demokratje nastopili proti nemški obstrukciji v deželnem zboru. Izdali so svarilo na nemške deželne poslance, v katerem pravijo, da je obstrukcija drzno izzivanje češkega in nemškega delavstva in jih opozarjajo, da so praška tla vulkanična, in da utegnejo nemški voditelji doživeti kaj izrednega, če spravijo z obstrukcijo delavce na noge.

— Baron Malfatti, italijanski državni in deželni poslanec je s cesarskim odlokom z dne 11. t. m. imenovan namestnikom deželnega glavarja na Tirolskem.

— 7000 Čehov, ki so bili zavarovani pri moravsko-slezijski zavarovalnici, je odpovedalo pogodbo, ker so bile povodom nemškega shoda v Brnu razobešene na poslopju zavoda nemško-narodne zastave. Tako znajo Čehi izvajati posledice izzivanja na vsako stran, kakor tukaj z bojotom nemškega gospodarskega zavoda!

— Desetletnico otvoritve novega hrvatskega gledališča v Zagrebu so na sijajen način slavili v soboto, dne 13. t. m.

— Hrvaški delavec — milijonar. Pred 20 leti se je izselil iz Boke Kotorske 18 letni Lazo Giatović v Ameriko ter si pridobil v Nevadi malo zemljišča, kjer pa se je zasledila zlata ruda, da je Giatović dandanes milijonar. Tako je sreča malokomu mila.

— Velikanska povenjenj na Kitajskem je poplavlila otok Hongming 13 črevljev visoko in obrežje Tehaochi. Mrtvih je čez 15.000 ljudi.

— Največji nemški vojak je letos za telesno stavnostno asentirani novinec Jos. Schippers. Mladenec meri 2 m 39 cm.

— Novi šolski in učni red za ljudske šole, ki ga je izdelal bivši naučni minister vitez Bartel sporazumno z zastopniki učiteljstva, izide prihodnje dni. Ozira se kakor slišimo na najmodernejše zahteve. Slabomni otroci dobe posebne oddelke, gledalo se bo zlasti na mladinske igre. Na deških šolah se uvede neobvezna pouk v goslanju, na dekliških šolah se bo pa poučevalo gospodinjstvo. Urede se odmori, počitnice se določijo splošno na dva meseca. Za vzajemnost med šolo in domom bodo skrbeli „večeri staršev“.

— Japonska se oborožuje. Japonska vlada je naročila pri tvrdki Krupp v Essenu topov in streljiva za ladje v znesku za 30 milijonov mark.

Št. Iljske novice.

— „Südmarkhof“, po domače kobača starih petelinov, kapuov in starih kokoši se spet podira. Gostilničar Stefitsch, ki po „rajnem“ Šaniju izvršuje gostilničarsko in mesarsko obrt, jo bode baje s 1. prih. mesca pobrisal iz Št. Ilja, ker mu pri „kšeftu ne gre vün“. No torej, prerok Habakuk, kakor se tu jasno vidi, so vsi tvoji „sinnreich“ guči metanje boba v steno: ne tvoji nemški, ne nemškutarski petelinčki nočejo v Südmarkin „Stinkgasthaus“, veliko manj pa še naše zavedno ljudstvo. Gospodine Victor, ti še znaš tako navdušeno pridigati po Mariboru in drugod še bolj ognjevit in strelovite članke pisati po nemških lističih in hvaliti kobačno gostilno, še bolj znaš „štimatei“, svojo pre-roško modrost, ljudstvo si bode pa o Tebi vedno mislilo in tudi dejalo: „Jedem Narren gefällt seine Kappe!“ (Vsakemu noreu se njegova čepica dopade). Heil!

— Novodobni prerok Jeremija se je našel, namreč v Št. Ilju. Tužno in otožno spuša svoje „pretresljive“ jeremijade v nemški svet. Le to je čudno in tudi nekaj izvanrednega, da sta prerok Habakuk in Jeremija, namreč novodobna (nemška), združena v eni kosmatinčevi osebi. Potrebujemo še le samo kakega „psalmista“ in — Št. Ilj — e pardon — nemštvo šentiljsko, rešeno si!

— Kaj vse želijo naši Bismarkovci? Da bi naš vrli in pošteni gostilničar in mesar gosp. Celcer, ki uživa povsod spoštovanje, da bi ta našinec prišel na kant. To je predvsem njih najvročja želja. Potem, da bi ne bilo narodnih duhovnikov in učiteljev, ki poučujejo ljudstvo in ga svarijo pred kreplji njegovih sovražnikov, da bi ne bilo tega bralnega društva in, oh, oh, da bi ne bilo teh — „pojedini“ — teh, teh, domačih veselje pri naših narodnjakih, na katere pa, oh groza, Bismarkovci niso povabljeni več! Ko bi vsega tega ne bilo in ko bi še ta „preklicani“ poštar odšel, no tedaj bi še bilo za naše naprej — in včasih — ali sploh večinoma nazaj — bedake „lūstno!“ Pa vedite, da tega „lūstnega“ dneva ne boste svoje žive dni čakali. Oh, ta nemška jezica, gloda, gloda pa grize! Ha, ha! prihodnjič bomo vse nemške „vünse“ podrobneje razgledali! Do tedaj pa, gospod Victor, da ste nam zdravi!

Politični pregled.

— Brambovi dobe topništvo. Mestni občini v Pragi je pisala tamošnja deželna brambovska vojaška oblast, ako bi s pomočjo države hotela zgraditi vojašnico za deželno brambovsko topništvo. Vojaško oskrbnitvo misli torej na ustanovitev dež. brambovskega topništva.

— Hrvaški poveljni jezik v vojski. „Budapešti Hirlap“ piše, da je poslal svojega sodelnika k Franu Košutu, da ga praša, kako misli koalicijski glede hrvaškega poveljstvenega jezika v vojski. Košut je odgovoril sledeče: „Ako mi dobimo madjarski poveljstveni jezik, smo pripravljeni dati Hrvatom hrvaški komando, ker imajo do njega pravico.“

— Proti reški resoluciji, o koji smo poročali v eni zadnjih števil, so hoteli prirediti Starčevićanci velik protestni shod. A prišlo je ljudstva, ki se ne strinja s Srbom sovražno ter nestalno politiko dr. Franka, toliko, da je bil shod Frankovcev preprečen ter se je prelevil v veliko manifestacijo za narodne hrvaške zastopnike ter za enako in splošno volilno pravo.

— Kriza na Ogrskem postaja res že dolgačasna. Sedaj se zopet poroča, da se je krona po dolgih posvetovanjih naposled odločila, imenovati Fejervarija zopet ministrskim predsednikom. Tako se bo menda ponavljala stara komedija.

— Ob priliki otvoritve srbske skupščine dne 16. oktobra je kralj Peter v prestolnem govoru povdarjal, da so razmerja Srbije napram drugim državam dobre. Osebito razmerje z Avstrijo, z bratskim narodom ruskim ter z balkanskimi državami je jako intimno. V interesu balkanskih narodov ter njih boljše bodočnosti je, da ostanejo s Srbijo v prijateljskih odnosih.

— Norveški državni zbor je v svoji seji dne 16. oktobra soglasno sklenil ločitev Norveške od Švedske.

— Dogodki na Ruskem. Petrograjsko „Slovo“ poroča, da bo državna дума sklicana okoli 20. januarja. Ko bo definitivno sestavljeno novo odgovorno ministrstvo odstopita Pobedonovcev in Kokodov, minister za finance. Razun policijskega ministrstva bo na novo ustanovljeno tudi ministrstvo za trgovino.

Raznoterosti.

— † Ferdinand Richthoffen. V Berlinu je umrl glasoviti geograf, vseučilišni profesor Ferdinand Richthoffen v starosti 72 let.

— Mraz na Francoskem. Iz Pariza javljajo, da vlada hud mraz. V Grenoblu so vsi hribi pokriti s snegom.

— Veliko poneverjenje. V Pittsburgu je pismonoša Adams poneveril 100.000 dolarjev (1/2 milijona kron) ter pobegnul.

— Prva doktorica v Černovicah. Na vseučilišču v Černovicah je bila meseca julija prva ženska, gospodična Klementina pl. Hankiewicz promovirana doktoricam filozofije. Na pariški medicinski fakulti pa so promovirane tri Rusinje.

— Dolgost reke Nil znaša 5589 kilometrov, kakor je izračunal angleški geograf Lyons.

— Ženski vojaški kapelnik. Poroča se, da je v Ameriki neka Nelly Miles imenovana kapelnikom vojaške godbe. Mlada dama nosi bluzo, ki je narejena povsem tako kakor bluze njenega polka.

— 16.000 kazni v enem letu. O nemški armadi se čuje mnogokrat silno veliko laskavih in častnih priznanj, da bi človek mislil, da je ni armade na svetu tako popolne, kot je nemška. Kakšna korupcija pa v resnici vlada med nemškimi vojaki, se razvidi iz dejstva, da je bilo pred nemškim vojaškim sodiščem v enem letu obsojenih celih 16.000 vojakov. V zadnjih treh letih je ušlo izpod zastave nič manj nego 7419 zapriseženih vojakov.

— 1. april 1906 v Ameriki. Kakor poročajo ameriški slovenski in hrvatski listi, se začne s prvim aprilom 1906 velikanski štrajk premogarjev v Ameriki, katerega se udeležijo 500.000 delavcev. Omenjenega dne poteče pogodba med premogarji in lastniki rudnikov v državah Pensilvanija, Ohio, W. Virginia, Indiana, Illinois in Kentucky. Ker niti lastniki, ki zahtevajo znižanje plače, niti premogarji ne bodo hoteli odnehati, se začne štrajk.

Književnost in umetnost.

— Pregledni izpisek iz navodila h kartografičnim osnovam. Sestavil prof. Jos. Kožuh. Založila „Zvezna trgovina“ v Celju. Cena 20 vin., po pošti 23 vin. Brošurica obsega nastopne dele: Stopinjska lestvica za zemeljski kvadrant, Samson Fiamsteedova osnova, Bonneova osnova, Merkatorjeva osnova, Stožčeva osnova, Homolografična osnova.

— Roman „Nebes“. Prvo poglavje tega romana je dotiskano in se v celoti prične razpošiljati naročnikom v najbližjem času. Cena I. pogl. je 2 K. Naročnino je vposiati vsaj za 4 zv. (2 K) naprej na upravo „Nebes“ v Radovljici (Gorenjsko).

— Janežič-Bartel: Nemško-slov. slovar. Četrta izdaja. (Deutsch-slovenisches Handwörterbuch von A. Janežič. Vierte Auflage, bearbeitet von A. Bartel.) Tiskarna družba sv. Mohorja v Celovcu je ravnokar dovršila in izdala četrto izdajo nemško-slovenskega slovarja, kateri se je zadnja leta že zelo popraševalo. G. prof. A. Bartel v Ljubljani je to izdajo predelal, pomnožil in popravil na podlagi Pletersnikovega slovarja in Levčevega pravopisa. V ostalem se nova izdaja naslanja na prejšnjo. Pomagali so g. pisatelju gg. prof. M. Pletersnik, L. Pintar in A. Mikuš. Dasi je obseg knjige za 4 pole, to je 64 strani večji kakor oni tretje izdaje (sedaj obsega 57 pol. t. j. 912 strani), je ostala cena neizpremenjena, namreč 6 kron za broširan in 7 kron 20 vin. za vezan iztis. (Poština za posamezne pošiljatve 30. vin. več.)

Listnica uredništva.

Gosp. dopisniku v Vojniku: Vaš dopis smo skrajšali v notico.

Slovo!

Ker se mi ni bilo pri odhodu iz Šmarja v Gorico mogoče pri vseh prijateljih in znancih ter pri polnoštevilni požarni brambi osebno posloviti, kličem tem potom srčni živijo!

LJUDOVIT ŠKET.

Dražbeni oklic.

Vsled sklepa z dne 20. septembra 1905, opravilna št. E ²⁴⁴⁵/₇ se bode prodavalo na javni dražbi dne

19. oktobra 1905

dopoldne ob 10. uri v Krajncici, hiš. št. 13 pri Št. Jurju ob južni železnici gasilno orodje, gasilnica in različne obleke za gasilne može.

Reči se smejo ogledati dne 9. oktobra 1905 v času med 9. in 10. uro dopoldne v Krajncici hiš. št. 13.

(515) 2-2

C. kr. okrajna sodnija v Celju

dne 21. septembra 1905.

Loterijske številke.

Trst, dne 14. oktobra 1905: 83, 60, 67, 25, 24.
Linc, " " " " 51, 37, 88, 75, 11.

Mož, 32 let star, neoženjen, ki se razume v **sodarstvu, umnem poljedelstvu, živinoreji, vinarstvu in kletarstvu,** razume in govori slovenski in nemški, **išče službe.** — Naslov pove upravništvo „Domovine“. (529) 2-1

Javno priznanje.

(528) 1

Podpisani izrekam naše edine domači zavarovalni zadrugi „Croatia“ v Zagrebu svoje priznanje za vestno cenjenje in kulantno izplačilo v znesku po K 6835.66 v gotovini.

V Ogulinu, dne 10. vinotoka 1905.

Za Miloša Maravića: **Ilija Vurdelja** s. r.

Razglas.

V zapuščino dne 25. avgusta t. l. v Brežicah umrlega trgovca Franceta Varleca spadajoča zaloga **mešanega blaga, prodajalniška in hišna oprava** se proda po **prosto-voljni javni dražbi**

dne 23. oktobra t. l.

ob 10. uri dopoldne v zapustnikovih prodajalniških prostorih,

Zapuščina ne prevzame nobenega jamstva za kakovost in množino blaga, niti za morebitne nedostatke v inventurnem zapisniku, ki je na vpogled pri podpisnem c. kr. notarju kot sodnem komisarju, na katerega se ima tudi obrniti, kdor bi si hotel poprej blago ogledati.

Po izločitvi nekaterih že prodanih predmetov znaša cenilna vrednost blaga 38.209 K 51 h in cenilna vrednost prodajalniške in hišne oprave, obleke in perila 2019 K 27 h.

Vsak se v ponudnik ima v roke sodnega komisarja položiti **varščino** cenilne vrednosti kot varščino v gotovini, vrednostnih papirjih ali v hranilnih knjižicah in se smejo ponudbe opremljene z varščino vlagati do omenjenega dne tudi pisмено pri sodnem komisarju.

Najboljša ponudba, ki dosega ali presega cenilno vrednost, sprejme se takoj. Ako take ponudbe ni, pridržujejo si dediči pravico tekom 8 dni z nadvarstvenim odobrenjem odločiti, če se naj sprejme najboljša ponudba pod cenilno vrednostjo in ostane ponudnik do tedaj vezan na svojo ponudbo. Tisti ponudnik, čegar ponudba se sprejme, ima najkasneje v 8 dneh kupnino všteti si položeno varščino brez vsakega popusta ali odbitka na roke sodnega komisarja v gotovini plačati, blago prevzeti in prostore izprazniti, ker sicer njegova varščina zapade na korist zapuščin-ski masi.

V Brežicah, dne 14. oktobra 1905.

C. kr. notar kot sodni komisar: **Dr. F. Horvat.**

(511/b) 104-2

Blagajnice varne pred ognjem in vlomom

prodaja v vseh velikostih najboljša izdelane firma, ki obstoji že nad 30 let

S. Berger

Dunaj, I. Wipplingerstrasse 29.

Vzorci so v rabi in se lahko ogledajo v „Zvezi slov. posojilnic“ v Celju in pri mnogih drugih posojilnicah in hranilnicah v vseh slovenskih pokrajinah. ...

Kemična pralnica oblek

H. Volk Šoštanj.

Vsled bližajočega zimskega časa, bo treba odložiti poletne obleke, v katere se je nabralo neštevilno prahu, madežev in različnih bolezenskih kali (bacil), in vsled tega se obleka lahko čez zimo pokvari in zaplesni, tako da za drugo leto sploh več za rabo ni.

Ravnotako je morda zimsko obleko, katera je zamazana in morda celo zaduhlo smrdi, da je človeku ostudna, tudi potrebno popolnoma očistiti, kar je pa le mogoče, če se popolnoma opere. Priporočam se za takšno pranje raznovrstnih oblek za gospode in gospe, raznih kožuhovin itd., zagotavljam solidno delo, katero se točno v teku tedna zgotovi, kar mi je mogoče izvršiti brez strahu konkurence, ker imam naj-novejše stroje na parno in električno silo.

Pojasnila na zunaj pisмено in pri gospodih zastopnikih: Ljutomer: pri gosp. Srečku Vršič, trgovec; Št. Jurij ob juž. žel.: pri g. Janezu Guzej, kmetijsko društvo. Celje: pri gospodu

Josip Hočevanju, krojaču

Kolodvorska ulica. (510) 7-2

Izurjena prodajalka ali blagajničarka

išče službe s 15. januarjem.

Ponudbe naj se pošiljajo pod naslovom „Domovine“ v Celju. (523) 3-1

Priloge za va-ljanje perila (va-ljarje), pralne stroje, stroje za izžemanje, omare za led najboljše konstrukcije daje tvrdka

S. Berger

Dunaj, I. Wipplingerstr. 29.

Ilustrovani ceniki zastoj (511/a) in poštne prosto. 104-2

Osobje za hotel.

Sprejmejo se: 1 bifetna blagajničarka, 1 kavarska blagajničarka, 2 natakarici, 1 salaterka, 1 dekle k ognjišču, 1 plačilni marker, 1 biljardni marker, 2 donašalca, 1 pikolo, 3 natakarski učenci, 2 točilca, 1 snažilec medenine. **Sloven-ščine in nemščine** popolnoma zmožni, naj pošljejo svoje ponudbe s prepisi spričeval in slikami čimprej. (522) 2-1

Anton Kamposch, Grand hotel „Union“, Ljubljana.

JAVNA ZAHVALA

zavarovalnej zadrugi

„Croatia“ v Zagrebu

ki je škodo vestno precenila in odškodnino

kron 26.257-19

kulantno izplačala, brez vsakega odbitka.

Lokve, dne 27. septembra 1905.

Nikola Jurković s. r.

Anton Bolf s. r.

Petar Gašparac s. r.

Original **SINGER** Nähmaschinen

Singer Co. Nähmaschinen Act. Ges.

Vsak šivalni stroj ima varstveno znamko.

Najprimernejša darila za godove, birmo itd. so

Singerjevi šivalni stroji

za domačo porabo in obrtne svrhe vsake vrste.

Velika trpežnost in vzorna konstrukcija usposobljajo stroje do najvišje tvornosti ter so vsakomur v uporabo.

Brezplačni pouk v šivanju in vseh načinih modernega in umetnega vezenja

Singerjevi šivalni stroji so na največjih svetovnih razstavah odlikovani z največjimi priznanji.

Singer Co. delniška družba šivalnih strojev

CELJE, Kolodvorska ulica šte. 8. (152) -57